

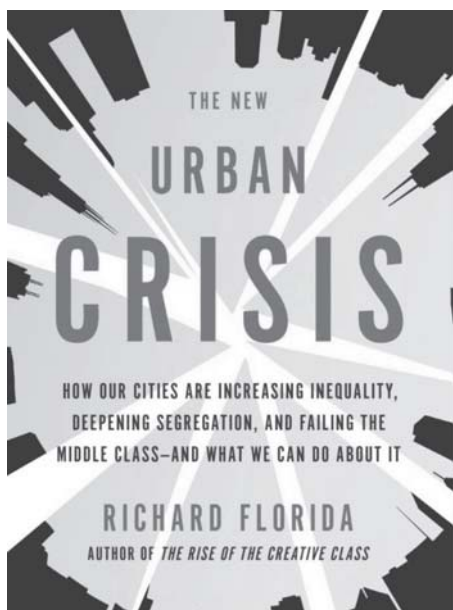
De donkere kant van de CREATIEVE KLASSE

Florida beschrijft dat er sprake is van een nieuwe stedelijke crisis. Economische ontwikkeling verspreidt zich ongelijk over steden, waarbij een klein aantal *Super Star Cities* zoals New York en Los Angeles een groot deel van alle talent, innovatie en daarmee gepaard gaande groei opslokken terwijl andere steden achterblijven. Florida beschrijft hoe de nieuwe stedelijke crisis niet alleen ongelijkheid tussen, maar ook binnen de steden veroorzaakt. De concentratie van ontwikkeling en investeringen drijven de huizenprijzen bijvoorbeeld zo ver op dat de stadsbewoners zich genoodzaakt zien te verhuizen naar de buitenwijken of verder buiten de stad. Hoewel het natuurlijk al lang bekend is dat dergelijke ontwikkelingen op de huizenmarkt de gedepriiveerde bewoners naar de randen van de stad duwen, laat Florida zien dat de middenklasse een van de slachtoffers van de nieuwe stedelijke crisis is.

Gestaafd met de nodige statistieken zet Florida in zijn boek op heldere manier uiteen wat de gevolgen zijn van de stedelijke crisis. Florida laat zien dat stedelijkheid verder gaat dan wereldsteden en dat we, als we de stad beter willen begrijpen, ook naar de suburbane wijken (buitenwijken) moeten kijken. In zijn hoofdstuk over de *patchwork metropolis* laat Florida zien dat de relatie tussen de stad en de rand belangrijk is om de stedelijke crisis te begrijpen. De suburbane gemeenten en de steden worden tegenwoordig zowel bevolkt door welgestelde als door gedepriiveerde groepen. Florida beargumenteert dat de rijken wonen op de plekken die ze zelf kiezen en de armen – en in toenemende mate ook de middenklasse – op plekken waar ze *kunnen* wonen. Dit werkt verdere segregatie

in de hand binnen de steden, binnen de suburbane wijken en tussen de stad en de suburbane wijken. Hoewel het boek voorbeelden uit de hele wereld aanhaalt, is het primair gebaseerd op Amerikaanse steden, maar veel ontwikkelingen zijn ook van toepassing op Europa. De huizenprijzen in Nederlandse en Belgische steden stijgen steeds verder en mensen met een lagere sociaaleconomische achtergrond, maar ook de middenklasse, dreigen te worden verdrongen uit de stad.

Hoewel het boek rijk is aan materiaal, blijven de beschrijvingen en analyses vluchtig. Florida bespreekt veel en schuwt niet om op ieder fenomeen een hippe term te plakken zoals *Super Star Cities*, *Patchwork Metropolis* en *winner-take-all urbanism*. Veel van de ontwikkelingen die in het boek beschreven worden zijn niet nieuw, maar bouwen voort op bestaande discussies over de stad. Florida zet deze ontwikkelingen op een toegankelijke wijze op een rij en ondersteunt zijn argument met aanvullend onderzoek. Voor de goed geïnformeerde stadsonderzoeker biedt het boek weinig nieuws, maar als het boek net zo'n breed publiek weet te bereiken als zijn voorganger zou het tot een kritische evaluatie van het beleid kunnen leiden. De boodschap van Florida is deze keer alleen wat complexer. Het aantrekken van de creatieve klasse is niet meer voldoende. Florida pleit voor een creatieve en inclusieve stad waar ruimte is voor iedereen. Maar zelfs Florida zelf lijkt pessimistisch en vreest dat deze boodschap heel wat minder gretig aftrek zal vinden dan zijn eerdere oproep voor de creatieve stad. Misschien komt deze boodschap dan ook dertien jaar te laat.

Literatuurselectie

Florida, R. (2017) *The New Urban Crises. How our cities are increasing inequality, deepening segregation and failing the middle class- and what we can do about it.* New York: Basic Books.

Florida, R. (2004) *The rise of the creative class.* New York: Basic Books.

Ympkje Albeda (ympkje.albeda@uantwerpen.be) werkt aan een doctoraat over stedelijke diversiteit aan de Universiteit Antwerpen. Ilona van Breugel (vanbreugel@essb.eur.nl) is als promovendus verbonden aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Haar onderzoek richt zich op lokaal integratie- en diversiteitsbeleid.